

משרד החינוך והתרבות - המחלקה לתרבות תורנית

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו ן (ב פ ר ש ת ה ש ב ו ע בעריכת נחמה ליברוביץ שנת השלושים

כ"ג א - כ"ב

אמור (הש"א)

ספירת העמר וחג השבועות

א. שאלות מבנה:

1א לפי דעת ר' דוד הופמן בפרושו לחמש דברים (בגרסאנית) ע' 254 מחלק סדר מועדים שבועות אמור לשתי פרשיות: פסוקים ד - כ"ב - פסוקים כ"ג - מ"ג.

הסבר מה הם הנימוקים החינוכיים והפנימיים לחלוקה זו. 2א יש בסדר מועדים זה כמה המיתרה פבחינת הפבנה, אלו הן?

ב. בטעם ספירת העומר כתב ספר החנוך

משרשי המצוה על זה הפסס: לפי שכל עיקרון של ישראל אינו אלא החורה ומפני החורה נכראו שמים וארץ וישראל וכמו שאמר (ירמיהו ל"ג כ"ה) "אם לא בריתי - יומס ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי" והוא העיקר וחכמה שנגאלו ויצאו כמצרים כדי שיקבלו החורה בסיני ויקיימה... שהיא העיקר הגדול שכשכיל זה הם נגאליס. והיא חכמת הטובת שלהם וענין גדול הוא להם ירחק מן החירות מעבדות... ומפני כן כי הוא כל עקרון של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה - נצטרוינו למנוח ממכרת יום טוב של פסח עד יום נתינת החורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו "כעבר ישאף צל" (מליצה על פי אירוב ז' ב') וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחרות, כי המנין מראה באדם כי כל ישעו וכל מפצו להגיע אל הזמן שהוא... ואם השאלו אם כן לפה אנו מתחילין אותו פמחורת הטבת ולא מיום ראשון? החשובה, כי היום הראשון יחיד כולו להזכרת הנס הגדול והוא יציאת מצרים, שהוא אוח ומרפח בחרוש העולם ובהשגחת השם ית' על בני אדם - ואין לנו לערב בשמחתו ולהזכיר עמו שום דבר אחר, ועל כן נתקן החשבון מיום שני. ואין לומר "היום כך וכך ימים ליום ב' של פסח" שלא יהיה חשבון ראוי לומר "ליום שני של פסח" ועל כן הוחקן למנות המנין ממה שצדקה בו והוא - קרבן העומר, שהוא קרבן נכבד שבו זכר שאנו כאמינים, כי השם ב"ה כהשגחתו על בני אדם רוצה להחיותם ומחדש להם בכל שנה ושנה זרע תבואת לחיות בו.

הערה: רש"י לירמיהו ל"ג כ"ה המוכא לעילו: "ורבו חינוך דרשוהו לענין ברית החורה והמילה ללמוד מכאן שכשכילם נכראו שמים וארץ, "אך אין המדרש מיושב על סדר המקראות".

1. מה הן התמיהות במבנה פרקנו המפורשות ע"י טעם זה של ספירת העומר?

2. הבא ראיות מן החורה לזכריו המסופנים בקו.

3א. השוה לזכריו ספר החנוך דברי ספרנו ח' ד"ח והקרבתם אשה לה' החל מן "והתחיל דבור חג השבועות".

מה ההבדל בין השקפתו על ספירת העומר וחג השבועות לבין השקפת בעל ס' החנוך?

ג. בעל עקרת יצחק כותב בענין חג השבועות

... לפי זכרון החורה וקבלתה אינו לזמן מיוחד כשאר ענייני המועדים, רק מצוה בכל יום ובכל עת ובכל שעה, דכתיב (יהושע א) "לא ימוש ספר החורה הזה מפיו והגית בו יומס ולילה" ובכל יום ויום אנו מצווים שיהיו חרשים וחביבים בעינינו כיום שניחנו בו, דכתיב "היום הזה ה' אלוקיך מצוץ לעשות את החוקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אוחם" (דברים כו, טו).

ונאמר בתנחומא כי הבוא: מהו "היום הזה"? וכי עד עכשו לא ציוה הקב"ה את ישראל, והלא אותה שנה שנת ארבעים היתה? ומה אלמוד לומר "היום הזה". אלא כך אמר משה לישראל: בכל יום תתא החורה חביבה עליכם כאילו היום קבלתם אותה מהר סיני.

מה תחמיתה כיתס לחג זה שרצה בעל עקרת יצחק לישב בזכריו?